

EXPUNEREA DE MOTIVE PROIECT DE LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 372 din 13 decembrie 2005 privind performanța energetică a clădirilor

Cererea globală de energie electrică în 2018 a crescut cu 4%, sau 900 TWh, crescând aproape de două ori mai rapid decât cererea totală de energie. Aceasta a fost și cea mai rapidă creștere din 2010, când economia globală și-a revenit din criza financiară. Împreună, sursele regenerabile și energia nucleară au satisfăcut cea mai mare parte a creșterii cererii de energie.

Jumătate din creșterea cererii globale de energie a venit din sectorul energetic, ca răspuns la consumul mai mare de energie electrică. Eficiența energetică în economia globală a continuat să se îmbunătățească în 2018, intensitatea globală a energiei primare scăzând cu 1,3%. Dar aceasta a fost mai mică decât ratele de îmbunătățire observate în ultimii ani. Deși eficiența energetică a fost încă cea mai mare sursă de reducere a emisiilor de dioxid de carbon în sectorul energetic, 2018 a marcat al treilea an consecutiv în care rata de îmbunătățire a eficienței energetice a încetinit.

Astăzi, doar aproximativ o treime din consumul final de energie este acoperită de politici obligatorii de eficiență energetică, respectiv documente cum ar fi reglementări tehnice și standarde, cu o creștere marginală a acoperirii în ultimii ani. Creșterea acoperirii și a puterii reglementărilor tehnice și standardelor este o pârghe cheie a câștigurilor în eficiența energetică¹.

De la începutul anului 2021, ne-am confruntat cu scumpirea bruscă a prețurilor energiei și gazelor, atât în România, cât și în restul lumii. Țara noastră a fost astfel, și ea nevoită să adopte urgent măsuri de plafonare a prețurilor, alături de măsuri care să îi ajute pe oamenii aflați în sărăcie sau vulnerabilitate energetică, cunoscuți drept consumatori vulnerabili.

Sărăcia energetică este înțeleasă ca incapacitatea de a asigura nivelurile necesare de servicii de energie în gospodărie, înseamnă să trăiești într-o locuință dificil de adus la un nivel adecvat de temperatură (fie că acesta presupune încălzire în timpul anotimpurilor reci sau răcire pe timp de vară) sau în care gătitul sau asigurarea nevoilor de hrană proaspătă sunt constrânse din cauza costurilor mai mari în raport cu veniturile și a slabei eficiențe energetice a clădirii și a dotărilor locuinței.²

Sărăcia energetică este însă diferită de vulnerabilitatea energetică. Asupra delimitărilor dintre cele două există încă dezbateri teoretice și metodologice. Pe scurt, sărăcia energetică se referă la incapacitatea concretă a unei gospodării de a-și asigura nevoile energetice, în timp ce vulnerabilitatea energetică se referă la o predispoziție a gospodăriei de a intra în sărăcie energetică. Altfel spus, vulnerabilitatea este starea care precede sărăcia energetică, iar o gospodărie poate parcurge foarte ușor drumul de la vulnerabilitate la sărăcie energetică sau înapoi, la fel cum o gospodărie care nu este nici măcar vulnerabilă energetic poate deveni vulnerabilă (de exemplu, în situații precum apariția unui nou membru al familiei – poate fi un

¹ Raport 2019: **Global Energy & CO2 Status Report 2019**, disponibil online la adresa: [Electricity – Global Energy & CO2 Status Report 2019 – Analysis - IEA](#)

² Centrul pentru studiul democrației, Policy brief „Sărăcia energetică crește odată cu criza COVID-19. Este timpul pentru dreptul la energie”, 2020, disponibil online la: <https://bit.ly/3PHJ5iS>

nou-născut sau un vârstnic cu venit redus și probleme de sănătate – care trebuie luat în grijă într-o gospodărie poate crește nevoile de energie, fără o creștere a veniturilor).³

Persoanele sărace energetic devin vulnerabile la riscuri care le afectează sănătatea fizică, cum ar fi bolile respiratorii, cardiovasculare și de altă natură cu un impact documentat asupra creșterii mortalității, dar sunt și mai expuse bolilor mintale. Totodată, sărăcia energetică este asociată cu o diversitate de probleme care țin de inegalități și (in)justiție socială, acces la educație și bunăstare în general. Toate aceste probleme sunt de mare actualitate în timpul pandemiei de coronavirus.⁴ Unii oameni sunt obligați să trăiască în condiții de confort termic scăzut, lipsiți de serviciile de energie prin care să-și poată asigura necesarul de hrană proaspătă sau de apă caldă curentă. Pentru alții, mai mult ca înainte, activitatea profesională, educația sau activitățile casnice devin provocări de luat în calcul în procesul de prioritizare a cheltuielilor, așa cum prezintă sursa citată anterior.

Trei din zece gospodării (33,3%) au ajuns în sărăcie energetică după ce au cheltuit peste 10% din venituri doar pentru plata facturilor la energie, în 2020, conform celor mai recente date statistice oficiale disponibile, procent în creștere față de anul precedent (27,4%). Totodată, aproape două din zece gospodării (19%) suferă de ceea ce se numește „sărăcie energetică ascunsă”, reducându-și mult consumul din cauza veniturilor mici, față de 16% în anul anterior, conform unei analize a Observatorului Român al Sărăciei Energetice (ORSE). În contextul suprapunerii crizei energetice peste cea pandemică, este de așteptat ca aceste procente să crească, de aceea este nevoie de măsuri nu doar pentru atenuarea efectelor, prin ajutoare sociale, ci care să contribuie, pe termen mediu și lung, la tratarea cauzelor, atrag atenția expertii ORSE.⁵

Nu în ultimul rând, vulnerabilitatea și sărăcia energetică pot fi determinate și de factori precum echipamentele vechi, care consumă mult în locuință, sau chiar de ”îmbătrânirea” locuinței propriu-zise, care afectează performanța energetică a clădirii.

Performanța energetică a clădirii se determină conform unei metodologii de calcul și se exprimă prin unul sau mai mulți indicatori numerici care se calculează luându-se în considerare izolația termică, caracteristicile tehnice ale clădirii și instalațiilor, proiectarea și amplasarea clădirii în raport cu factorii climatici exteriori, expunerea la soare și influența clădirilor învecinate, sursele proprii de producere a energiei și alți factori, inclusiv climatul interior al clădirii, care influențează necesarul de energie.⁶

Este nevoie acută de colectare de date cu privire la toate variabilele care compun acest peisaj al sărăciei energetice, alături de transparență în ceea ce privește aceste date – între instituții, dar și în raport cu cei care studiază fenomenul. Fără date precise, politicile se vor face pe estimări, ceea ce conduce riscul ca acestea să nu producă efectele reale dorite în societate.³

³ Interviu la revista Sinteza, „George Jigla, cercetător: În domeniul consumului de energie, soluția ajutoarelor – fie ele și mai mari sau mai multe – este insuficientă”, 2021, disponibil online la adresa: <https://www.revistasinteza.ro/george-jigla-cercetator-solutia-ajutoarelor-fie-ele-si-mai-mari-sau-mai-multe-este-insuficienta>

⁴ Centrul pentru studiul democrației, Policy brief „Sărăcia energetică crește odată cu criza COVID-19. Este timpul pentru dreptul la energie”, 2020, disponibil online la [Sărăcia energetică crește odată cu criza COVID-19. Este timpul pentru dreptul la energie! :: Centrul pentru Studiul Democratiei \(democracycenter.ro\)](https://www.democracycenter.ro)

⁵ Mediafax, articol „ORSE: Sărăcia energetică ia amploare în România”, disponibil online la: <https://www.mediafax.ro/economic/orse-saracia-energetica-ia-amploare-in-romania-20982761>

⁶ GetaEnergeta, articol „Ce este performanța energetică a unei clădiri și cum se calculează?”, disponibil online la: [Ce este performanța energetică a unei clădiri și cum se calculează? | Geta Energeta](https://www.getaenergeta.ro/ce-este-performanta-energetica-a-unei-cladiri-si-cum-se-calculeaza/)

Având în vedere toate aceste aspecte, este nevoie de politici publice care să ajute la rezolvarea problemelor privind vulnerabilitatea și sărăcia energetică și de sprijinul autorităților pentru recunoașterea și combaterea fenomenului în totalitatea sa.

Astfel, proiectul de lege pe care îl propunem prevede:

Implicarea instituțiilor în combaterea sărăciei energetice prin atribuirea unor noi sarcini ale Ministerului Energiei în colaborare cu Agenția Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), colaborare care va ajuta la colectarea datelor de evaluare și contabilizarea acestora privind eficiența energetică.

Totodată, printr-un nou alineat, colaborarea celor două instituții se extinde prin implicarea Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA), cele trei devenind astfel responsabile de furnizarea și actualizarea informațiilor specifice pentru fiecare sistem centralizat, în baza cărora se realizează calculul energiei primare. Pe lângă acestea, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) îi revine responsabilitatea de a înființa o schemă de finanțare pentru locuințele unifamiliale, dar și realizarea de documentații de avizare a lucrărilor și a studiilor de fezabilitate.

Prin proiectul de lege, am urmărit cuprinderea de prevederi care să reducă necesarul de energie din surse clasice prin creșterea producției de energie din regenerabile la fața locului.

În vederea creșterii performanței energetice a clădirilor/unităților de clădire, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA), împreună cu celelalte ministere de resort, va acționa pentru inițierea programelor de informare și educare a proprietarilor/administratorilor clădirilor; introducerea surselor regenerabile de energie, încurajarea apariției de prosumatori, înființarea de comunități energetice locale; inițierea și promovarea politicilor și programelor pentru creșterea numărului de clădiri cu consum de energie aproape egal cu zero; inițierea și promovarea programelor pentru montarea și exploatarea sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile în clădiri, precum și de stocare și de asigurare a unor servicii de flexibilitate în raport cu rețelele electrice de alimentare și asigurarea cadrului legislativ necesar înființării și funcționării unor instrumente de consiliere și de consultanță în domeniul energetic, de tip ghișee unice, accesibile și transparente, prin care proprietarii sau administratorii clădirilor să primească informații cu privire la certificatele de performanță energetică.

Prin prezentele modificări aduse articolului 41, se urmărește actualizarea constantă a bazelor de date pentru a crește eficiența energetică și pentru a fi ușor de monitorizat o posibilă fluctuație a gradului de eficiență energetică. Astfel, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) are obligația de a asigura completarea și actualizarea cu datele din anul anterior a informațiilor introduse în baza de date până la data de 25 mai inclusiv a fiecărui an. Totodată, acum va trebui să informeze, anual, prin adrese publice autoritățile publice locale reducerea consumurilor energetice și creșterea ponderii utilizării energiei din surse regenerabile de energie în total consum de energie primară.

De asemenea, creșterea transparenței în ceea ce privește una din atribuțiile Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MDLPA) este esențială. Astfel, Ministerul va afișa public, prin intermediul paginii web, o centralizare a datelor și informațiilor cuprinse în baza de date prevăzută, anonimizate în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal.

Creșterea economică, în special în economiile emergente, va continua să exercite o presiune ascendentă asupra cererii de energie și a emisiilor. Pentru a reduce impactul cererii în creștere de servicii energetice și pentru a debloca potențialul semnificativ de eficiență energetică rentabil, instituțiile trebuie să extindă utilizarea tuturor instrumentelor de politică pe care le au la dispoziție.

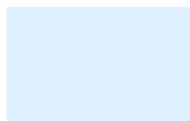
În numele inițiatorilor,

Cristian BORDEI - Senator USR

Sorin-Ioan BUMB - Deputat PNL

Silvia-Monica DINICĂ - Senator USR

Lista susținătorilor

PROPUNERE LEGISLATIVĂ

pentru modificarea și completarea Legii nr. 372 din 13 decembrie 2005 privind performanța energetică a clădirilor

Tabel semnături

NR. CRT.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Emmanuel Ungureanu		USR
2.	Aruca DRAGU		USR
3.	HANGAN POLYANNA		USR
4.	Rodeanu Bogdan		USR
5.	STEFAN ILIUS VOI PACE		USR
6.	Boadea Mihai Alexandru		USR
7.	Diana Stoica		USR
8.	CRISTIAN BRIAN		USR
9.	VLAD SERGIU COSMIN		USR
10.	IVAN DAN		USR
11.	CHICHIRAU COSETTE		USR
12.	MURARIU OANA		USR

13.	ALIN APOSTOL	USR	
14.	DIANA BUZOIANU	USR	
15.	HAVARNEANU FILIP	USR	
16.	NEAGU DENISA-ELENA	USR	
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

Lista susținătorilor

PROPUNERE LEGISLATIVĂ

pentru modificarea și completarea Legii nr. 372 din 13 decembrie 2005 privind performanța energetică a clădirilor

Tabel semnături

NR. CRT.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	MURCSAN CLAUDIA		USR
2.	VICOL COSTEL		USR
3.	IOB ALEXANDRU ROBERT		USR
4.	SEBASTIAN CERNIC		USR
5.	NEGDI EUGEN REMUS		USR
6.	SPĂTAREU E SIMONA		USR
7.	Bodea Marius		USR
8.	Loz Virgil Marius		USR
9.	POSTOLAN ANDREI		USR
10.	SEBASTIAN CERNIC		USR
11.	Chizeseu Ion-Werner		USR
12.	CRISTI BEREA		USR
13.	RAZUL TRIFAN		USR

14.	Судан ГИГА		УЖР
15.	РАДУ АИМА		УЖР
16.	РАДУ Анеа		УЖР
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			